TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tuyên bố của Chủ tịch Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 36

13:16 27/06/2020

Trong vai trò Chủ tịch ASEAN 2020, Việt Nam đã ra Tuyên bố của Chủ tịch Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 36 (ngày 26/6/2020).

Quang cảnh Hội nghị

Thương hiệu và Công luận xin đăng tải nội dung Tuyên bố của hội nghị:

1. Các Lãnh đạo ASEAN nhấn mạnh tăng cường đoàn kết, hợp tác và thống nhất, hội nhập kinh tế, nâng cao nhận thức và bản sắc ASEAN, nâng cao năng lực chủ động thích ứng của ASEAN trong tận dụng hiệu quả các cơ hội và ứng phó với các thách thức đặt ra trong bối cảnh khu vực và thế giới có nhiều chuyển biến nhanh chóng.

Nhận thức sâu sắc những tác động tiêu cực của đại dịch COVID-19, đánh giá cao các nỗ lực chung của ASEAN trong ứng phó đại dịch trong đó có tăng cường hợp tác với các Đối tác và các thành phần trong Cộng đồng, hợp tác liên ngành và liên trụ cột, các Lãnh đạo đề nghị kênh chuyên ngành của ba trụ cột Cộng đồng chủ động xây dựng kế hoạch tổng thể về phục hồi của ASEAN.

Trong bối cảnh có nhiều biến động, các Lãnh đạo tái khẳng định tầm quan trọng của việc duy trì một cấu trúc khu vực mở, minh bạch, dựa trên luật lệ với ASEAN đóng vai trò trung tâm và nhất trí tiếp tục thúc đẩy sự gắn kết giữa các cơ chế hợp tác do ASEAN dẫn dắt như ASEAN+1, ASEAN+3, Diễn đàn Đông Á (EAS), Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF), cơ chế Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN mở rộng (ADMM+).

2. Về xây dựng Cộng đồng ASEAN, các Lãnh đạo cam kết thực hiện Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025, hướng tới một Cộng đồng ASEAN đoàn kết, hướng tới người dân, lấy người dân làm trung tâm, dựa trên luật lệ, gắn kết và bản sắc, duy trì vai trò trung tâm, gắn kết với các đối tác bên ngoài. Các Lãnh đạo hoan nghênh quá trình đánh giá giữa kỳ ba Kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng ASEAN 2025.

Khẳng định cam kết duy trì và thúc đẩy hòa bình, an ninh và ổn định trong khu vực, các Lãnh đạo nhấn mạnh giải quyết hoà bình các tranh chấp, bao gồm tôn trọng hoàn toàn các quy trình pháp lý và ngoại giao, mà không sử dụng hoặc đe doạ sử dụng vũ lực, phù hợp với các nguyên tắc được thừa nhận phổ biến của luật pháp quốc tế, bao gồm Công ước Liên hợp quốc về Luật biển năm 1982 (UNCLOS).

Ghi nhận các ưu tiên chính trong năm 2020, các Lãnh đạo đã thông qua Tuyên bố Tầm nhìn các Lãnh đạo ASEAN về một ASEAN Gắn kết và chủ động thích ứng, thể hiện cam kết mạnh mẽ của ASEAN nhằm duy trì đoàn kết, thống nhất và vai trò trung tâm của ASEAN trong khi nâng cao năng lực của ASEAN trong việc nắm bắt các cơ hội và giải quyết hiệu quả các thách thức đang nổi lên.

Trong đó, Tuyên bố nhấn mạnh ưu tiên thực hiện Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2025, đánh giá giữa kỳ về các Kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng ASEAN 202, định hướng phát triển Cộng đồng sau 2025, kiểm điểm thực hiện Hiến chương ASEAN; nâng cao nhận thức cộng đồng và vai trò quốc tế để tăng cường quan hệ đối tác và phát triển bền vững; tăng cường năng lực thể chế ASEAN thông qua cải tiến quá trình làm việc và phối hợp ASEAN.

Tuyên bố cũng nhấn mạnh các nỗ lực chung của ASEAN trong ứng phó và giảm thiểu các tác động của COVID-19 bao gồm: thành lập quỹ ASEAN ứng phó với

COVID 19; thành lập Kho Dự trữ vật tư y tế khu vực, xây dựng Quy trình hoạt động tiêu chuẩn (SOP) cho phản ứng khẩn cấp về sức khỏe cộng đồng và tiến tới các nỗ lực toàn diện của ASEAN để khắc phục hậu quả và phục hồi sau COVID-19.

Các Lãnh đạo ASEAN ghi nhận các nỗ lực thu hẹp khoảng cách phát triển, tăng cường kết nối của ASEAN thông qua triển khai Kế hoạch công tác giai đoạn III Sáng kiến Hội nhập ASEAN (IAI), Kế hoạch tổng thể Kết nối ASEAN (MPAC) 2025, Mạng lưới các thành phố thông minh ASEAN (ASCN).

(i) Về Cộng đồng Chính trị-An ninh ASEAN: ghi nhận kết quả tích cực với 96% các dòng hành động đã được triển khai trong Kế hoạch tổng thể xây dựng Cộng đồng Chính trị - An ninh ASEAN (APSC) 2025. Các Lãnh đạo tái khẳng định Hiệp ước Thân thiện và Hợp tác ở Đông Nam Á (TAC), đảm bảo Đông Nam Á là khu vực không có vũ khí hạt nhân và vũ khí hủy diệt hàng loạt quy định trong Hiệp ước về Khu vực không có vũ khí hạt nhân Đông Nam Á (SEANWFZ); cam kết thực hiện Kế hoạch công tác Bali 2019-2025 để giải quyết toàn diện chủ nghĩa cực đoan và cực đoan bạo lực trong khu vực.

Lãnh đạo các nước ASEAN cam kết tăng cường hợp tác quản lý biên giới, tăng cường hợp tác trong phòng chống ma túy. Ghi nhận những kết quả trong lĩnh vực hợp tác quốc phòng trong triển khai Kế hoạch hành động 3 năm Hội nghị Bộ trưởng Quốc phòng ASEAN (ADMM) 2020-2022 và Kế hoạch Hành động Nhóm công tác các chuyên gia ADMM + giai đoạn 2020-2023, hoan nghênh kỷ niệm 10 năm thành lập ADMM+, các kết quả tích cực của hợp tác quốc phòng trong ứng phó dịch bệnh COVID-19 như

Diễn tập trực tuyến quân y các nước ASEAN và Hội thảo trực tuyến Mạng lưới các chuyên gia phòng thủ hóa học, sinh học và phóng xạ ASEAN. Các Lãnh đạo đề nghị sự tham gia của cả 3 trụ cột trong hỗ trợ nâng cao năng lực cho Timor-Leste, sớm đánh giá việc Timor-Leste xin gia nhập ASEAN; ghi nhận các kết quả của Ủy ban liên Chính phủ ASEAN về Nhân quyền (AICHR) thúc đẩy và bảo vệ quyền con người trong ASEAN; khuyến khích Viện Hòa bình và Hòa giải ASEAN (ASEAN-IPR) tiếp tục nỗ lực thúc đẩy vai trò của phụ nữ trong các tiến trình hòa bình và hòa giải.

Các Lãnh đạo cũng hoan nghênh sự tham gia của Hội nghị các Chánh án ASEAN của các cơ quan trung ương về Hỗ trợ pháp lý lẫn nhau trong các vấn đề hình sự (AMAG-MLAT) và Hội nghị các quan chức cấp cao của Cơ quan trung ương về Hỗ trợ pháp lý lẫn nhau trong các vấn đề hình sự (SOM -MLAT) giúp tăng cường các thể chế của ASEAN về lĩnh vực tư pháp hình sự và chống tội phạm xuyên quốc gia. Khẳng định tầm quan trọng của Quan điểm chung ASEAN về Ấn Độ-Thái

Bình Dương (AOIP), các Lãnh đạo đồng ý tiếp tục thúc đẩy hơn nữa các mục đích và nguyên tắc trong Tài liệu, khuyến khích các Đối tác tiếp tục hỗ trợ và hợp tác với ASEAN trên bốn lĩnh vực hợp tác chính bao gồm hàng hải, kết nối, phát triển bền vững và hợp tác kinh tế, thông qua các dự án thiết thực.

(ii) Về Cộng đồng Kinh tế ASEAN: Các Lãnh đạo cam kết đảm bảo tăng trưởng kinh tế bền vững, cân bằng, toàn diện và bảo vệ nền kinh tế trước những rủi ro và bất ổn toàn cầu; cam kết duy trì thị trường mở, phối hợp thực hiện các biện pháp nhằm giảm thiểu các tác động kinh tế của dịch bệnh COVID-19; nhấn mạnh tầm quan trọng của tăng cường thương mại và đầu tư nội khối ASEAN, vai trò quan trọng của khu vực tư nhân trong các nỗ lực phục hồi sau đại dịch.

Các lãnh đạo hoan nghênh 13 ưu tiên sáng kiến kinh tế trong năm 2020, tin tưởng các sáng kiến này sẽ giúp thúc đẩy hội nhập và kết nối kinh tế nội khối ASEAN; tăng cường các cam kết của ASEAN đối với cộng đồng toàn cầu vì hòa bình và phát triển bền vững; và tăng cường khả năng thích ứng và năng lực thể chế của ASEAN, tất cả đều góp phần vào thành tựu của một ASEAN gắn kết và chủ động thích ứng; ghi nhận những tiến bộ trong hội nhập kinh tế gồm triển khai Hiệp định Thương mại hàng hóa ASEAN (ATIGA), Cơ chế một cửa ASEAN (ASW), ký Thỏa thuận công nhận lẫn nhau (MRA) về phê duyệt sản phẩm ô tô, xây dựng Khung ASEAN về Hợp tác xuyên biên giới các cơ quan bảo vệ người tiêu dùng, Hướng dẫn ASEAN về giải quyết tranh chấp xuyên biên giới...

Nhấn mạnh vai trò của các công nghệ kỹ thuật số trong phục hồi, các Lãnh đạo quyết tâm tận dụng hiệu quả Cách mạng Công nghiệp 4.0, hướng tới nền kinh tế kỹ thuật số mạnh mẽ, tích hợp và toàn diện. Các nhà Lãnh đạo cũng ghi nhận các kết quả tích cực trong tăng cường kết nối giao thông, thúc đẩy đầu tư có trách nhiệm trong ngành lương thực, nông, lâm nghiệp, góp phần phát triển kinh tế khu vực, an ninh lương thực và dinh dưỡng, an toàn thực phẩm và lợi ích công bằng, cũng như việc sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên; cam kết tăng cường phạm vi và chiều sâu của sự tham gia của khu vực công-tư, đánh giá cao sự đóng góp của Hội đồng Tư vấn Kinh doanh ASEAN (ASEAN - BAC).

Các nhà Lãnh đạo cam kết nỗ lực triển khai các Hiệp định thương mại tự (FTA) của ASEAN với các đối tác (Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ, Úc và New Zealand và Hồng Công), bày tỏ mong muốn ký kết Hiệp định Đối tác Kinh tế toàn diện khu vực (RCEP) vào cuối năm nay.

(iii) Về Cộng đồng Văn hóa-Xã hội ASEAN: các Lãnh đạo cam kết xây dựng một Cộng đồng ASEAN gắn kết hơn, đem lại nhiều lợi ích hơn cho người dân ASEAN, không bỏ ai lại phía sau trong phát triển toàn diện và bền vững. Ghi nhận các kết quả tích cực trong thành lập Trung tâm ASEAN về Nghiên cứu Phát triển bền

vững và Đối thoại (ACSDSD), mong muốn tăng cường hợp tác trong việc thực hiện các thực hiện các mục tiêu phát triển của Liên Hợp Quốc, thúc đẩy Bản sắc ASEAN, các Lãnh đạo thông qua Tuyên bố ASEAN về phát triển nguồn nhân lực trong bối cảnh thế giới việc làm đổi thay, ủng hộ thành lập Hội đồng Giáo dục và Đào tạo Kỹ thuật và Dạy nghề (TVET) ASEAN, bảo vệ và thúc đẩy quyền của người lao động nhập cư, tăng cường bảo trợ xã hội; khuyến khích giải quyết bất bình đẳng giới; bảo vệ trẻ em, quyền và phúc lợi của người khuyết tật bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ.

Các Lãnh đạo ủng hộ các nỗ lực hỗ trợ nhân đạo, tạo điều kiện cho quá trình hồi hương và thúc đẩy phát triển bền vững tại Bang Rakhine, Myanmar; ủng hộ nỗ lực của Myanmar trong việc đảm bảo an toàn và an ninh cho tất cả các cộng đồng ở bang Rakhine và tạo điều kiện cho sự trở lại tự nguyện của những người bị di tản an ninh và an toàn; khẳng định sự hỗ trợ của ASEAN cho những nỗ lực của Myanmar nhằm mang lại hòa bình, ổn định, pháp quyền và thúc đẩy sự hòa hợp và hòa giải giữa các cộng đồng khác nhau cũng như đảm bảo sự phát triển bền vững và công bằng tại Bang Rakhine.

Khẳng định nỗ lực triển khai các cam kết của ASEAN trong đảm bảo sức khỏe, an ninh dinh dưỡng, chống lại tình trạng kháng vi khuẩn, an ninh vắc-xin và kháng thể, các bệnh không lây nhiễm và phòng chống HIV và AIDS, bổ sung cho sự phát triển và tăng cường tăng cường sức khỏe cho tất cả người dân ASEAN; mong muốn đẩy mạnh phối hợp giữa ASEAN với Tổ chức Y tế Thế giới và các đối tác bên ngoài nhằm ứng phó với các hiểm hoạ và các mối đe dọa sức khỏe mới nổi.

Các Lãnh đạo ASEAN bày tỏ sự kiên định trong nỗ lực chống lại tin tức giả mạo, tăng cường phối hợp đối phó với sự phổ biến của tin tức giả liên quan đến đại dịch COVID-19. Ghi nhận đóng góp to lớn của công tác xã hội và nhân viên xã hội trong thời điểm dịch COVID-19 và trong đảm bảo sức khỏe, an toàn và phúc lợi chung của người dân dễ bị tổn thương trong ASEAN, các Lãnh đạo đánh giá cao khả năng thông qua Tuyên bố ASEAN về Thúc đẩy công tác xã hội tại Hội nghị Cấp cao lần thứ 37 vào tháng 11/2020.

(iv) Về quan hệ đối ngoại của ASEAN: các Lãnh đạo ASEAN ghi nhận các kết quả trong tăng cường quan hệ đối ngoại của ASEAN với các Đối tác, hoan nghênh sự hỗ trợ của các đối tác trong xây dựng và phát triển Cộng đồng ASEAN. Các Lãnh đạo nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tăng cường phối hợp và hợp tác khu vực và quốc tế với các đối tác bên ngoài và các tổ chức quốc tế để xử lý các thách thức của đại dịch COVID-19 và các tình huống khẩn cấp về y tế cộng đồng khác.

Chúng tôi hoan nghênh một số cuộc họp với các đối tác để trao đổi quan điểm và tăng cường hợp tác để giảm thiểu tác động của COVID-19 và hỗ trợ phục hồi kinh tế bền vững; ghi nhận sự quan tâm ngày càng tăng từ các quốc gia và các tổ chức khu vực ngoài khu vực để tham gia hợp tác với ASEAN; ghi nhận sự đóng góp của Ủy ban Đại diện thường trực ASEAN (CPR) với 93 Đại sứ của các quốc gia ngoài ASEAN, 54 Ủy ban ASEAN tại các nước thứ ba và các tổ chức quốc tế (ACTC).

Nhấn mạnh tầm quan trọng của quan hệ đối tác của ASEAN với các đối tác bên ngoài khác cũng như các tổ chức khu vực và quốc tế, như Liên Hợp Quốc, để giải quyết các vấn đề toàn cầu và thúc đẩy phát triển bền vững vì lợi ích của người dân, các Lãnh đạo hoan nghênh sự hiện diện của hai quốc gia thành viên ASEAN là Indonesia và Việt Nam với tư cách thành viên không thường trực của Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc. Các Lãnh đạo khẳng định tầm quan trọng của các cơ chế hợp tác do ASEAN dẫn dắt trong khu vực như hợp tác ASEAN+3 (APT), Cấp cao Đông Á (EAS), Diễn đàn khu vực ASEAN (ARF) trong việc thúc đẩy hòa bình, ổn định và thịnh vượng ở khu vực.

(v) Về các vấn đề quốc tế và khu vực, các nhà Lãnh đạo khẳng định tầm quan trọng của việc duy trì và thúc đẩy hòa bình, an ninh, ổn định, an toàn và tự do hàng hải và hàng không ở Biển Đông và đảm bảo Biển Đông là một vùng biển hòa bình, ổn định và thịnh vượng.

Các Lãnh đạo nhấn mạnh tầm quan trọng của thực hiện đầy đủ và hiệu quả DOC, sớm xây dựng COC hiệu quả và thực chất, phù hợp với luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS 1982. Lo ngại về việc cải tạo, những diễn biến gần đây và những sự cố nghiêm trọng xảy ra gần đây tại Biển Đông, làm xói mòn lòng tin, gia tăng căng thẳng và có thể làm suy yếu hòa bình, an ninh và ổn định trong khu vực, các Lãnh đọa khẳng định sự cần thiết phải tăng cường lòng tin và sự tin cậy lẫn nhau, tự kiềm chế trong các hoạt động và tránh các hành động có thể làm phức tạp thêm tình hình và giải quyết hòa bình các tranh chấp phù hợp với luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS 1982 .

Các Lãnh đạo nhấn mạnh tầm quan trọng của việc phi quân sự hóa và tự kiềm chế trong việc thực hiện mọi hoạt động của các bên yêu sách và tất cả các quốc gia khác có thể làm phức tạp thêm tình hình và leo thang căng thẳng ở đây.

Về Bán đảo Triều Tiên, các Lãnh đạo cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của các cuộc đối thoại hòa bình, kêu gọi hợp tác giữa các bên để tạo lập hòa bình và ổn định lâu dài, thực hiện đầy đủ tất cả các Nghị quyết liên quan của Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc và ghi nhận những nỗ lực quốc tế nhằm phi hạt nhân hóa tại Bán đảo Triều Tiên.

ASEAN sẵn sàng đóng vai trò xây dựng thông qua việc sử dụng các cơ chế do ASEAN dẫn dắt như ARF trong thúc đẩy đối thoại hoà bình giữa các bên liên quan.

BBT